

Platform Pensioentransitie

7 maart 2024

Introductie

Actualiteiten

Reflectie op ervaringen transitieproces

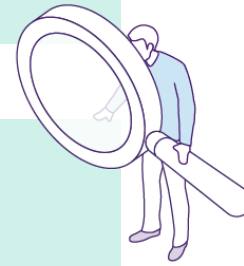

Vervolg

Bespreekpunten

- Evenwichtige en effectieve invulling solidariteitsreserve (DNB)

Terugblik platform 20 december 2023

Het vierde platform pensioentransitie

Tijdens het vierde platform pensioentransitie op 7 maart 2024 is **één toezichtcasus behandeld** die was ingediend door de brancheorganisaties. Deze toezichtcasus stond al eerder op de agenda van het platform. Omdat dit punt nog speelt, is het nogmaals behandeld. Naast de behandeling van de toezichtcasus is ook een **terugkoppeling gegeven op vier eerder ingebrachte casussen**, een **reflectie op ervaringen met het transitieproces** en zijn **actualiteiten besproken** die in de sector spelen.

De brancheorganisaties stellen de casussen in samenwerking met hun leden op. Op deze manier krijgen ook uitvoerders die geen deel uitmaken van het platform de mogelijkheid om hun sectorbrede aandachtspunten of dilemma's in te dienen.

In dit document worden de resultaten van het platform teruggekoppeld aan de gehele sector.

Het eerstvolgende platform vindt op 25 juni plaats.

Actualiteiten

Actualiteiten DNB

1

Gita Salden volgt Else Bos op

- Gita Salden treedt per 1 juni toe tot de directie. Zij wordt in haar nieuwe functie verantwoordelijk voor het toezicht op Verzekeraars en Pensioenfondsen. Daarnaast wordt ze verantwoordelijk voor toezicht Horizontale Functies en Integriteit.
- De verwachting is dat Gita Salden aanwezig is bij het platform pensioentransitie op 25 juni 2024.

2

Gebruik maatstaven bij evenwichtigheids- onderbouwing

- Transitie-effecten worden op basis van artikel 150e Pensioenwet in ieder geval in kaart gebracht door het netto-profijt en de pensioenverwachtingen (weergegeven in drie scenario's) te berekenen.
- DNB constateert dat niet altijd duidelijk is opgenomen of de drie scenario's allen zijn gewogen. In het invaarbepsluit dient een pensioenfonds te onderbouwen hoe de verschillende maatstaven zijn gewogen en waarom het genomen besluit evenwichtig is gelet op de uitkomsten van onder andere de gewogen maatstaven.
- DNB werkt aan guidance om dit onderwerp nader te duiden

3

Gebruik voorschriften in oordeel DNB over invaarbepsluit

- DNB gaat werken met voorschriften bij besluiten op de invaarmeldingen om de periode tussen het besluit en de invaardatum beheerst te overbruggen.
- De voorschriften zullen gaan over de informatieplicht voor fondsen bij tussentijdse wijzigingen in de door het fonds aangeleverde informatie.
- Als niet voldaan wordt aan een van de voorschriften kan in voorkomende gevallen DNB als ultieme remedie het besluit heroverwegen.
- DNB komt nog met nadere informatie over het gebruik van voorschriften.

4

Uitvoeren haalbaarheidstoets bij derisken

- Als bij een herziening van het beleggingsbeleid of de risicohouding er sprake is van een significante wijziging, dan voert een pensioenfonds op basis van artikel 22, lid 2 van het Besluit FTK een aanvangshaalbaarheidstoets uit. Het is in beginsel aan het fonds om te onderbouwen of er sprake is van een significante beleidswijziging en daarmee de verplichting tot het uitvoeren van een haalbaarheidstoets.
- DNB zal een Q&A over derisking voorafgaand aan het moment van invaren publiceren, waarin de wettelijke vereisten rondom het proces voor het wijzigen van het beleggingsbeleid zal worden toelicht.

Terugkoppeling expertsessies scenariobedragen

De AFM heeft tijdens het Platform van december 2023 zorgen geuit dat bij deelnemers mogelijk onrealistische verwachtingen worden gewekt op basis van de transitiecommunicatie. Hierin worden de oude pensioenregeling en de nieuwe pensioenregeling met elkaar vergeleken op basis van drie scenario's van de uitkering. Uit de gepubliceerde transitieplannen blijkt onder meer dat het goedweer-scenario voor deelnemers onder de 45 jaar fors omhoog kan gaan.

De AFM is in twee sessies in dialoog gegaan over deze zorg met de pensioensector. De AFM heeft tijdens deze sessies een aantal uitgangspunten voor transitiecommunicatie geformuleerd, die zij ook in haar toezicht zal hanteren. De sector heeft een aantal mogelijke oplossingsrichtingen uitgewerkt, die toegepast kunnen worden door pensioenuitvoerders.

De pensioensector heeft naar aanleiding van de zorgen van de AFM de volgende oplossingsrichtingen aangedragen:

- Werk met **gelaagdheid in de communicatie**
- **Breng taal en bedragen/percentielen in lijn** met elkaar: uitdrukkingen zoals 'als het meezit/ tegenzit' lijken niet te passen bij percentielen 5% en 95%.
- Plaats **toelichting bij de scenariobedragen**, zodat de deelnemer de getoonde bedragen ook begrijpt.

Elementen die volgens de AFM bijdragen aan de begrijpelijkheid van de te verstrekken transitie-informatie:

- **Onderscheid verschillende doelgroepen in de toelichtingen bij de getoonde scenariobedragen**, bijvoorbeeld naar leeftijd en soort deelnemer, en geef daarbij passende toelichting op de getoonde scenario's.
- Communicatie over onzekerheden is relatief nieuw. Gaandeweg zal er meer ervaring over worden opgedaan. **Onderzoek helpt** daarbij.

Verantwoordelijkheden sector en AFM:

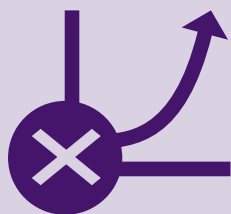
- Het is de **verantwoordelijkheid van de sector** de communicatie zo in te richten dat **onrealistische verwachtingen worden voorkomen**.
- De AFM gaat **toezicht houden op de daadwerkelijk verstuurde deelnemerscommunicatie** (48 PW): zorg ervoor dat informatie evenwichtig, correct, duidelijk en tijdig is.

Uitgangspunten AFM transitiecommunicatie

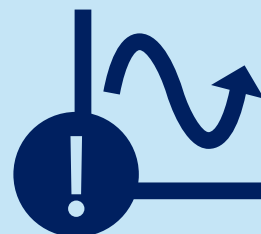
1. Maak duidelijk dat uit de berekeningen volgt dat pensioenuitkeringen naar verwachting **hoger kunnen uitvallen** en dat dit gepaard gaat met **meer onzekerheid**.
2. Voorkom dat bij het vergelijken van stelsels in de transitiecommunicatie op individueel niveau **onrealistische verwachtingen ontstaan bij deelnemers**.
3. Transitiecommunicatie is **consistent** en **begrijpelijk** in samenhang met andere communicatie
4. Elke informatielaag is **evenwichtig** en **zelfstandig leesbaar**.
5. Communicatie **sluit aan bij de doelgroep**. Toets de toelichting op de scenariobedragen bij de relevante deelnemersgroepen. Zo is bijvoorbeeld onzekerheid voor een jongere groter dan voor een oudere deelnemer, zowel **qua marktontwikkelingen als invloed van toekomstig pensioenbeleid**.

Uitgangspunten AFM voor transitiecommunicatie

Voorkom onrealistische verwachtingen

Duidelijk dat hoogte pensioenuitkering onzeker is

Evenwichtigheid in elke laag

Communicatie moet ook in samenhang consistent zijn

Laat communicatie aansluiten op doelgroep

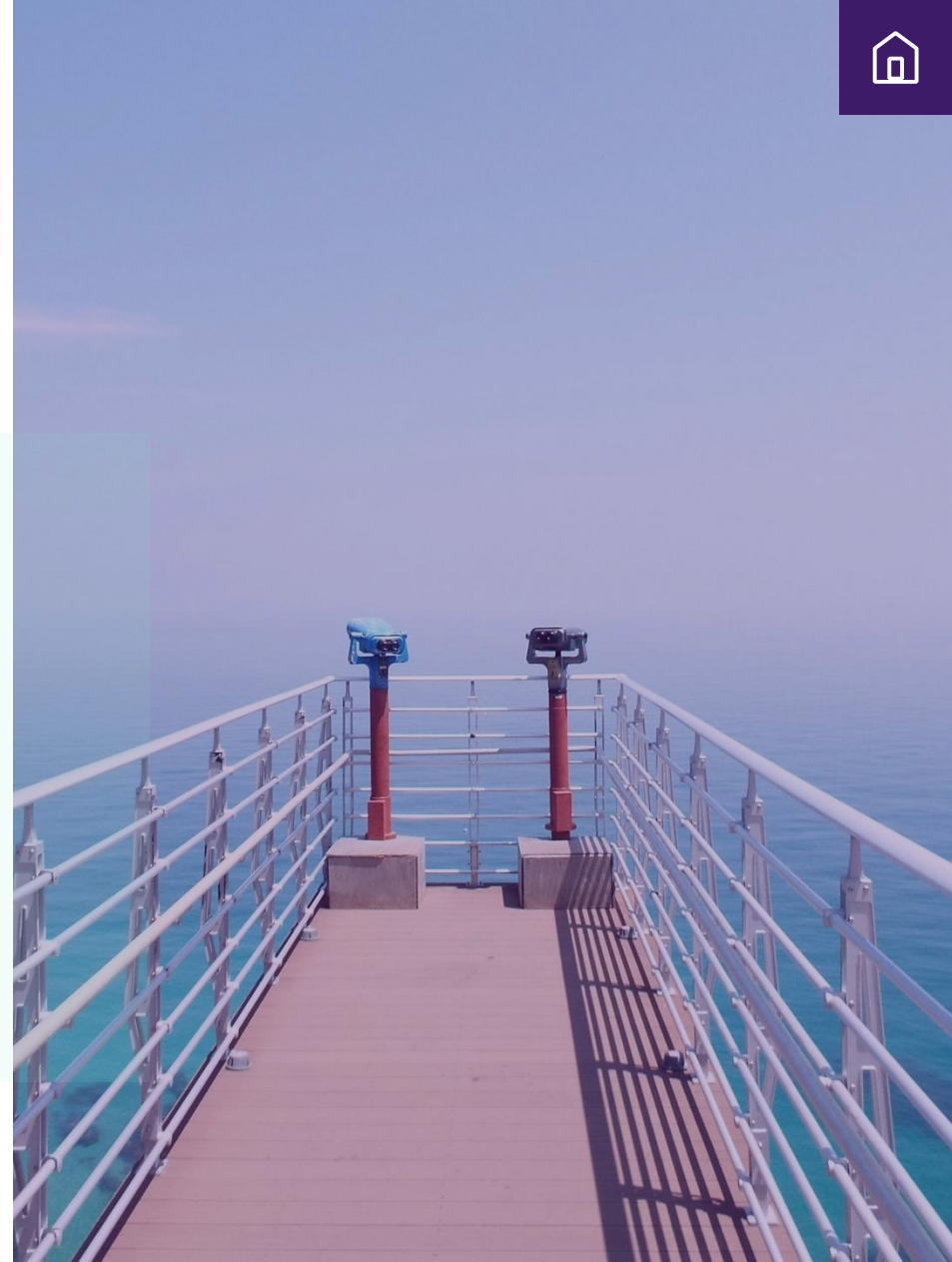
Reflectie op ervaringen transitieproces

Reflectie op ervaringen transitieproces

- DNB, AFM en de sector vinden het belangrijk om te leren van de eerste invaarmeldingen om tot verbeteringen te komen.
- DNB wijst op het belang van het indienen van een compleet dossier bij een invaarmelding en de goede onderbouwing van gemaakte keuzes. Zo dienen alle velden van het invaarsjabloon te zijn ingevuld en moet de onderbouwing van de gemaakte keuzes worden opgeleverd bij de invaarmelding. DNB gaat op basis van de eerste invaarmeldingen verbeteringen in het invaarsjabloon en de invulinstructies doorvoeren.
- AFM wijst op het belang van concrete boodschappen voor verschillende doelgroepen en de aansluiting van de boodschappen op de gemaakte keuzes vastgelegd in het implementatieplan. Zie de volgende slide voor een reflectie op de beoordeling van communicatieplannen.
- De sector wil in dialoog blijven met de toezichthouders hoe aan de wet kan worden voldaan.

Reflectie op beoordeling communicatieplannen

Bij het beoordelen van communicatieplannen wil de AFM voldoende comfort hebben dat deelnemers op een duidelijke en evenwichtige manier geïnformeerd worden over de persoonlijke gevolgen van de transitie.

Wanneer een plan niet voldoende concreet is door gebrek aan toelichting en onderbouwing van gemaakte keuzes, zal de AFM aanvullende vragen stellen. In gevallen waarin er aanzienlijke tekortkomingen worden geconstateerd of er essentiële informatie ontbreekt, zal worden gevraagd om een verbeterd plan zodat beoordeeld kan worden hoe het fonds omgaat met de vastgestelde bevindingen.

Inleveren en inschrijven

Aanlevering verloopt goed en fondsen weten de AFM te vinden met hun vragen. Er zijn veel inschrijvingen voor de komende beoordelingsrondes, maar ook veel aanpassingen in de inschrijfdata vanwege vertraging bij de afronding van het implementatieplan.

Aandachtspunt: samenhang implementatieplan

Het communicatieplan en implementatieplan moeten gelijktijdig worden ingediend: het communicatieplan is onderdeel van het implementatieplan en sluit hier op aan.

Leidraad

Positief is dat de AFM-leidraad wordt gebruikt en dat wettelijk vereiste elementen zoals doelgroepen, doelstellingen en planning een plaats hebben gekregen in de plannen.

Aandachtspunt: concretisering

De kwaliteit van de plannen varieert en de concretisering kan over de hele linie beter: wat ben je concreet van plan om te communiceren, waarom, hoe en wanneer? Let daarbij vooral dat je boodschap moet aansluiten bij je doelgroep.

De AFM hoeft geen volledig uitgewerkte communicatie te zien, maar het is wel van belang dat het communicatieplan een overzicht geeft van wat grofweg de boodschap is, en hoe en wanneer die gebracht gaat worden.

Overige aandachtspunten

- Zorg dat het plan aansluit bij de specifieke omstandigheden van het fonds. Maak bij gebruik van sector formats of 'good practices' altijd de vertaalslag naar de eigen situatie.
- Besteed voldoende aandacht aan de informatie over invaren, koopkracht en compensatie. Deelnemers kunnen hier veel vragen over hebben; wees daarop voorbereid.

Bespreekpunten

Evenwichtige en effectieve invulling solidariteitsreserve

DNB

Bespreekpunt

- Hoe komen we tot een evenwichtige en effectieve invulling van de solidariteitsreserve en de risicodelingsreserve, een breed gedragen wens binnen de sector en nodig voor maatschappelijk draagvlak voor het nieuwe stelsel?

Behandeling op het platform van 7 maart 2024

- De sector heeft behoefte aan meer duidelijkheid wanneer wordt voldaan aan de wet.
- DNB constateert dat de invulling en besluitvorming van de solidariteitsreserve fondsspecifiek is. Daarmee is het ex-ante vaststellen of een gekozen invulling voldoet niet mogelijk.
- DNB begrijpt de wens van de sector voor meer duidelijkheid. DNB zal de komende maanden de eerste inwaarmeldingen met een solidaire premiereregeling beoordelen en op basis van deze eerste ervaringen nieuwe uitingen doen over de solidariteitsreserve. De precieze vorm is nog nader te bepalen.

Vervolgstappen

- DNB beoordeelt de eerste inwaarmeldingen en geeft terugkoppeling aan de sector over de bevindingen. De precieze vorm is nader te bepalen.
- De pensioenfederatie onderzoekt of een fondsspecifieke invulling inclusief besluitvorming en inclusief onderbouwing van de vormgeving van de solidariteitsreserve beschikbaar is om te beoordelen door DNB.

Terugblik platform 20 december 2023

DeNederlandscheBank
EUROSYSTEM

Terugblik platform bijeenkomst 20 december 2023

1

Collectieve uitkeringsfase in de solidaire premieregeling

→ *Lees verder*

2

Arbeidsongeschikten in gesloten fondsen die kiezen voor een buy-out

→ *Lees verder*

3

Transitie van DC naar DC

→ *Lees verder*

4

Vertaling risicopreferenties naar risicohouding

→ *Lees verder*

Collectieve uitkeringsfase in de solidaire premieregeling

DNB

Behandeling op het platform van 20 december 2023

- Dit onderwerp kent een hoge urgentie omdat duidelijkheid gewenst is voor het invaarbeveluit. DNB heeft toegelicht dat de invulling van de collectieve uitkeringsfase moet voldoen aan wet- en regelgeving. DNB en de sector zijn in overleg over mogelijke oplossingen die passen binnen de wettelijke kaders. Zo is gesproken over de randvoorwaarden waaraan de invulling moet voldoen. De invulling zelf blijkt uitdagend. De verwachting is dat een oplossing wordt gevonden.
- DNB doet de oproep aan de sector om dit punt niet tot vertraging in besluitvorming over WTP te laten leiden. DNB houdt er rekening mee dat de besluitvorming van fondsen op dit onderdeel mogelijk nog veranderd wordt als een oplossing binnen de wettelijke kaders wordt gevonden.

Vervolgstappen

- DNB en de sector zijn in overleg over mogelijke oplossingen die passen binnen de wettelijke kaders.

Uitkomst

- Experts van verschillende partijen zijn mede naar aanleiding van de besprekingen op het pensioenplatform de afgelopen periode onder leiding van het Ministerie van SZW aan de slag gegaan om uitvoerbare voorwaarden op te stellen voor de collectieve uitkeringsfase in de solidaire premieregeling.
- Minister Schouten heeft mede op basis van deze gesprekken op 6 februari een Kamerbrief uitgebracht, waarin de hoofdlijnen van het uitvoeringskader staan opgenomen.
- Het Ministerie van SZW is nu aan zet om de hoofdlijnen uit de Kamerbrief uit te werken in de lagere regelgeving. Minister Schouten heeft in de Kamerbrief laten weten de sector en beide toezichthouders te blijven betrekken bij het opstellen van de lagere regelgeving.
- DNB heeft een [nieuwsbericht](#) uitgebracht met een handreiking naar de sector voor het beoordelen van de invaarmeldingen van fondsen met een beoogde invaardatum van uiterlijk 1 juli 2025.

Arbeidsongeschikten in gesloten fondsen die kiezen voor een buy-out

DNB

Behandeling op het platform van 20 december 2023

- De arbeidsongeschikten in gesloten fondsen en bij verzekeraars vallen onder het overgangsrecht op grond waarvan de pensioenopbouw onder de oude DB regeling premievrij voortgezet kan worden (artikel 220h en 220ha PW). Artikel 220h PW stelt dat bij gesloten fondsen het overgangsrecht enkel geldt voor fondsen zonder werkgever. Dit zou betekenen dat dit overgangsrecht voor arbeidsongeschikten in een gesloten fonds met werkgever niet zou gelden. Indien deze fondsen een buy-out overwegen naar een verzekeraar, kan de aanspraak niet worden overgedragen waardoor de buy-out geen optie is.
- Het is wenselijk om hier snel duidelijkheid over te krijgen zodat fondsen voor deze kwetsbare groep deelnemers – arbeidsongeschikten – de beste optie kunnen kiezen.
- DNB heeft nog geen oordeel gevormd over de vraag of de genoemde wetsartikelen daadwerkelijk een wettelijke belemmering vormen voor de overdracht van arbeidsongeschikten in geval van een buy-out van een gesloten fonds naar een verzekeraar.

Vervolgstappen

- DNB onderzoekt of de huidige wetgeving een belemmering vormt voor de overdracht van het recht op premievrije voortzetting van pensioenopbouw door arbeidsongeschikten bij een buy-out.

Uitkomst

- Besluit een gesloten pensioenfonds (met of zonder werkgever) tijdens de transitieperiode tot een collectieve waardeoverdracht (buy-out) naar een verzekeraar dan worden de bij het gesloten fonds reeds bestaande rechten overgedragen aan een verzekeraar. Ook het recht op premievrije voortzetting van pensioenopbouw gedurende de arbeidsongeschiktheid van de deelnemer wordt overgedragen. De premievrije opbouw onder de oude DB regeling kan op grond van artikel 220ha PW na de buy-out worden voortgezet bij de verzekeraar, ook na het einde van de wettelijke transitieperiode.
- Voorwaarde is dat de buy-out voor het einde van de wettelijke transitieperiode heeft plaatsgevonden. De ingangsdatum van het recht op premievrije voortzetting wegens arbeidsongeschiktheid moet voldoen aan de voorschriften van artikel 220ha lid 2 sub b PW.

Transitie van DC naar DC

DNB

Behandeling op het platform van 20 december 2023

- Voor het omzetten van DC kapitalen naar het nieuwe stelsel zijn berekeningen nodig. De precieze invulling van de standaard methode is onduidelijk en dat zorgt voor complexiteit in de uitvoering. Daarnaast geeft de sector aan dat de bedragen voor en na transitie mogelijk gaan verschillen, bijvoorbeeld door de berekening van reserves.
- DNB herkent dat meer duidelijkheid gewenst is en overlegt hierover met onder andere SZW.
- De sector begrijpt dat de deelnemers goed geïnformeerd moeten worden over eventuele veranderingen in het DC kapitaal voor en na de transitie.

Vervolgstappen

- DNB treedt in overleg met onder andere SZW over hoe meer duidelijkheid over de uitvoering van de berekeningen kan worden gegeven.

Uitkomst

- DNB heeft gesprekken gevoerd met de sector om in kaart te brengen wat de precieze problemen zijn in de uitvoering van de berekeningen voor de omzetting van DC kapitalen
- SZW heeft overleg gehad met onder andere DNB om in de lagere regelgeving duidelijkheid te verschaffen over hoe om te gaan met DC-kapitalen bij het toepassen van de standaardregel.
- SZW is nu aan zet om de lagere regelgeving uit te werken. SZW heeft hiervoor input verzameld van verschillende partijen.

Vertaling van risicopreferenties naar risicohouding (1/2)

DNB

Behandeling op het platform van 20 december 2023

- De uitgebrachte beleidsuitingen op het thema risicohouding van DNB geven handvatten aan de sector hoe de vertaling uit te voeren.
- DNB wil op basis van onder andere de eerste inwaarbeoordelingen en onderzoeken nadere handvatten geven aan de sector. De precieze vorm (denk aan sectorbrief of beleidsuiting zoals een good practice) en insteek laat DNB afhangen van de dilemma's die ze in de onderzoeken en inwaarbeoordelingen tegenkomt. DNB treedt regelmatig in dialoog met de sector over deze onderwerpen.
- DNB heeft recent op basis van de verkennende onderzoeken in de eerste helft van dit jaar een sectorbrief uitgebracht over dit onderwerp.
- DNB besteedt hierin onder andere aandacht aan:
  - Onderbouwing en herleidbaarheid vaststelling risicohouding
  - Volgordelijkheid bij vaststellen risicohouding en beleggingsbeleid
  - Differentiatie risicohouding naar andere karakteristieken dan leeftijd
  - Onderbouwing cohortgrootte groter dan 5 jaar.

Vervolgstappen

- Experts van DNB en de sector overleggen met elkaar over dit onderwerp.

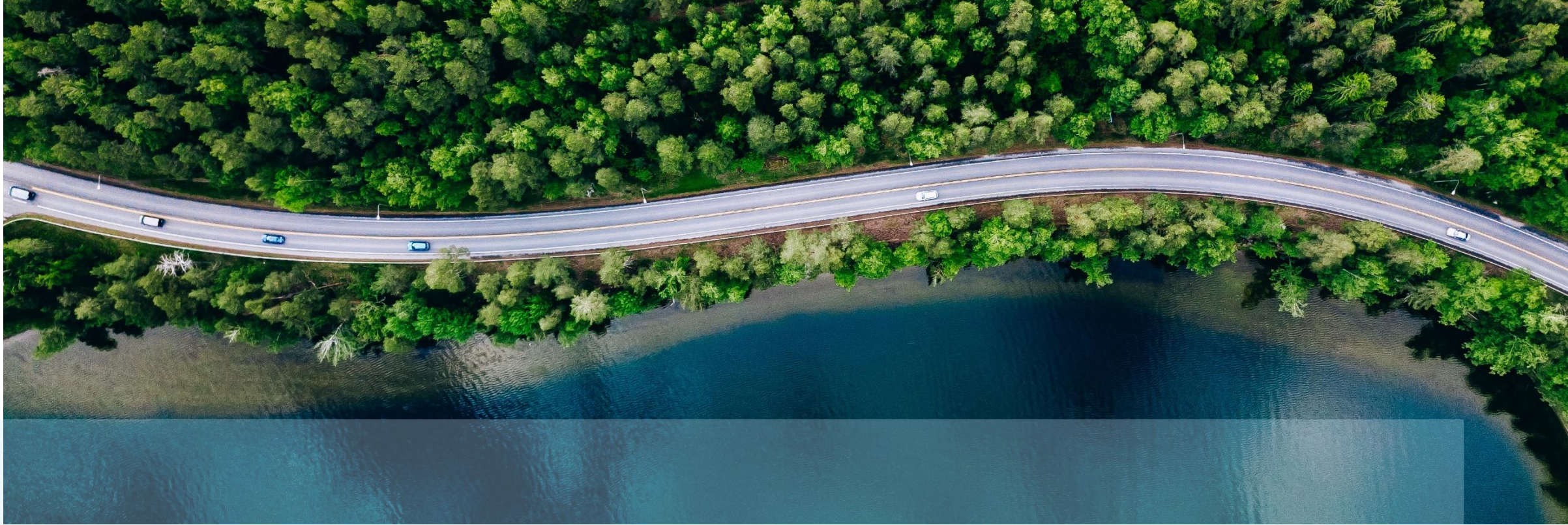

Vertaling van risicopreferenties naar risicohouding (2/2)

DNB

Uitkomst

- DNB zal extra Q&A's uitbrengen over 2 onderwerpen (iteratief proces en marges risicohouding) en/of bestaande Q&A's uitbreiden, waarbij we de relevante overwegingen de revue zullen laten passeren.
- DNB zal op basis van de eerste 'batch' aan (partiële) inwaarbeoordelingen mogelijk een nieuwe uiting doen waarin we de relevante overwegingen de revue zullen laten passeren.
- De pensioenfederatie haalt eigen inzichten en voorbeelden op (good practices).
- Op de bijeenkomst van het platform pensioentransitie van 25 juni wordt dit onderwerp opnieuw geagendeerd om de ervaringen te bespreken.

Vervolg

Vervolgstappen platform pensioentransitie

Evaluatie

Voortgang op ingebrachte dilemma's worden door de brancheorganisaties gemonitord

Inbrengen

Brancheorganisaties verzamelen input onder hun leden voor het volgende platform en stemmen definitieve inbreng af met de toezichhouders

Bespreken

Op 25 juni vindt het volgende platform pensioentransitie plaats

Terugkoppelen

De resultaten van het platform worden door de toezichhouders teruggekoppeld aan de sector